

SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Éves árho 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK

Telefon-szám: 9.

POLITIKAI ES TARSADALMI NAPILAP.

Telefon-szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzp-utca 38. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok érdeklődésében részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttér cikkeik:

garmod sora után 20 kr. fizetendő.

Villamos világítás Kolozsvárt.

Nagyon érdekes az a felhívás, a melyet Kolozsvár közönségéhez intéz a villamos bizottság. Egyesben mutat reá a bizottság ebben a felhívásban e hatalmas erő világítási és ipari céljaira való könnyű alkalmazhatóságára és sokféle előnyére. A felhívást Fabinyi Rudolf dr. egyetemen hosszasan előtanulmány után írt szép munkája.

A felhívás így szól:

Felhívás

a villamos erő Kolozsvárt való gyakorlati alkalmazásának létrehozatala ügyében.

A kolozsvári közönség körében mozgalom indult meg az iránt, hogy századunk egyik legnagyobb fontosságú vívmányainak: az elektromos erő gyakorlati alkalmazásának, nyitassanak meg Kolozsvár kapui.

Alig egy évtizede, hogy ifjú erő től duzzadva kezdte meg az elektromosság hódító hadjáratát s hatalmas ma már mind az öt világészre kiterjed. Bámulatosan rövid idő alatt nyert messesfényt ékkövekkel díszített koronát s kincseit már is pazar kézzel hinti a gyakorlati élet ölébe. Irott üzeneteinket megszoktuk már jó ideje a világm gyorsaságával elküldeni messze távolokba, ma az élőszónak vívjóje is a villamos erő. Tündéri fényében fürdik az éjszaka, a tenger, a bányák mélye. Nem ismer akadályt, nem távolságot, a föld színén, a föld alatt, óriási terhek gyors tovaszállítására, s a hol csak hozzáférhető a legbiztonságosabb segélyben részesít földünk kincseinek kiaknázására s megfelelő átalakításukra a mindennapi élet folyton szaporodó szükségleteihez mérten. Kölcson adja erejét a legváltozatosabb alakban és fokban, parányi motron kezdve a legnagyobb munkára hivatott gépezet mozgatására. Nincs oly erő, mely vele alkalmazhatóságának sokoldalúságára nézve versenyezhetnék. De nincs erő sem, mely bizonyos, alkalmas körülmények között olcsóbb és kényelmesebb lenne az elektromos energiánál.

Az elektromos erőnek sokoldalúsága, páratlanul egyszerű elvezethetősége bármely irányban, bármely távolságra és tetszés szerinti mennyiségekre való könnyű megosztatósága, biztosítási számára általánosságban a föltétlen föltét minden más eddig ismert természeti erő felett, s biztosítja a föltétlen általánosságban a gyakorlati életben is, melyet előállítására a természet által nyújtott erő forrásokat, mint a mlyennekkel például a vizek folyásában, esésében kiapadhatatlan bőséggel rendelkezünk, fölhasználhatjuk, speciálisan pedig, ha az elérendő cél minősége olyan, hogy a mesterséges erőforrások igénybevételét az elektromos energia előállítására, gyakorlatilag az az rentabilitás tekintetében lehetővé teszi.

De az elektrotechnika, mai magas állásában, midőn a mesterséges erőforrásoknak céljaira való értékesítésében megfelelő gazdaságos felhasználási módokhoz eljutott s midőn a körbe vágó legkülönlegesebb feladatok gyakorlatilag sikeres megoldása rendszerint jóformán csak napok kérdése szokott lenni, megsegítve másrészt a villamosság alkalmazásának sajátágos, mint rendkívüli kényelmi, egészségi, tözbiztonsági nagy előnye által, ma már lehetővé tette az elektromos energiának alkalmazását az előbbieknél még sokkal számosabbra menő esetekben is. Lehetővé tette a sikeres versenyre részint a világítás, részint az erőszolgáltatás terén az idők folyamán erős gyökereket vert s nagy fokban megismosodott egyéb hasonló célú vállalatokká, sőt egyes esetekben mint p. o. versenyben a gázvilágítással győzelemről-győzelemre siet, s ellenfelét már is részint saját céljainak szolgálatába hajtotta, részint arra kényszeríti, hogy miközötték sulypontját az eddigig eltérő, egészen más s természetének megfelelő irányba helyezze át.

Az elektromos erő alkalmazásának célirányosságát, gyakorlati hasznát

nát semmi sem bizonyítja határozottabban, mint azoknak a területeknek évről-évre rendkívüli arányokban való megszorodása, a melyeket az öt kontinensen megszerez, s kétségtelen föltétlenül alkalmazásának egyik irányában; a fény előállításában, mi sem tanuszkodik inkább, mint az a kétségbeesett harc, melyet megszületése óta ellene a gázpar folytatott s a melyet ez ipar dacára az általa nyújtott világítás nagymérvű — föltötte szerencsés találmányok, mint p. o. az Auer-féle izzólámpa által előidézett — tökéletesbedésének, ma mégis már pont-rol-pontra feladni és saját jól felfogott érdekében, heves ellenségéből a villamosság szövetséges társává lenni kénytelen.

Igy látjuk, hogy a külföld példájára Magyarország fő- és székvárosa Budapest s más nagy városaink is mint Temesvár, Arad, Pécs, Eger, Szathmár, Verbász, Gyöngyös, M. Vársárhely, Déva, M.-Sziget egymásután sietnek, hogy a villamos erőnek mielőbb a legszélesebb körű hasznát vegyék. A közös kincsből miért ne merithessen Kolozsvár is? Miért várakozzék még esetleg évtizedekig és mondja le ez időre mind arról az ipari haszonról, egészségi, szépségi, tűzbiztonsági, kényelmi momentumról, a melyben részesülhet, ha elérését ki-tartóan akarja. Csak a haladást el-zárkozó, elfogult és látni nem akaró mondhatja ma, hogy a villamosság gyakorlati alkalmazása fény és mechanikai erő előállítására még nem időszerű, még korai, mert még sokkal tökéletesbedhetik, még jóval olcsóbbá válhatnak. Ilyen érveléssel várnunk kellett volna a gázvilágítással is 60—80 évig, míg Siemens regeneratív és Auer izzó lámpája megszületik, s Watt, Papi és Fulton munkájának gyümölcsét talán valamelyik jövő század élvezhetné csak, ha az első lokomotív és gőzhajó is hasonló előnyában részesül. Az bizonyos, hogy a villamosság gyakorlati alkalmazása ma még csak serdülő korát éli és hogy beláthatatlan az, hová és mennyire fejlődik még, de nemkevésbé bizonyos az is, hogy megbecsülhetetlen előnyökben részesíti már ma az emberi társadalmat, hogy egy internacionális kincses forrás képez, a melyből minden nemzet, minden község, minden egyén szabadon merithet, az egészséges haladás, az élet szépségeinek és kényelmének, a megélhetés olcsóbbá tételének, az általános kultúra előbbrevitelének érdekében.

Ezek a szempontok voltak azok, a melyek Kolozsvár polgárságának számos, tekintélyes képviselőjét arra az elhatározásra bírta, hogy az elektromos energia Kolozsvárt való gyakorlati alkalmazásának kérdését beható tárgyalás alá vegyék. Az egyhangú megállapodás az, hogy módot kell keresni, hogy a villamosságnak nyitassanak meg mielőbb Kolozsvár kapui. Egy bizottság nyert e végből kiküldetést, feladatát tüzetvén ki, javaslatot tenni az iránt, hogy milyen irányban, milyen módon, milyen eszközökkel vitethetné legegyszerűségebbre előbbre a megindított akciót. Ezen bizottság látja szükségét annak, hogy mindenképp előtérbe távolítsa a föltétlen, hogy Kolozsvár közönsége mekkora mérvben fogná igénybe venni az elektromos erőt. A villanyos bizottság, hogy az előállítandó elektromos erő mennyiségére nézve a nélkülözhetetlen adatokat megszerezhesse, abban állapodtak meg, hogy Kolozsvár közönségének azon tagjaihoz, a kik mint ház, vagy üzlettulajdonosok, vagy önálló iparosok, lakások, üzleti vagy ipari helyiségek megvilágítására, illetve gazdasági vagy egyéb célokra szolgáló gépek hajtására az elektromos erő igénybe venni óhajtanak, kérdésekben formulázott fölszólítást azon kérelemmel intéznek, hogy a föltétlen kérdésekre — az igénybe veendő világítás és az erőszolgáltatás minősége

mennyiségének megjelölésével — választ adni sziveskedjenek. Az adandó nyilatkozatok a dolog természeténél fogva törvényes kötelező erővel nem bírhatnak ugyan, mindamellett tekintettel a megindított mozgalom óhajtott s teljesülése esetén városunk haladására, kereskedelmünk és iparunk egészséges fejlődése közegészségügyünk nem lényegtelen előbbrevitelére érdekében minden bizonnyal nagy horderejű sikerének biztosítására, azzal a bizalmas kérelemmel fordulunk a polgársághoz, hogy a villamos erő mennyiségére vonatkozó szükségleteinek megállapításánál az a körültekintés és az az elkötelezés vezesse, hogy viszonyainak lényegileg vett állandósága esetén, az elektromos erőből kiadásba vett mennyiség kiszolgáltatását azon esetben igénybe vehetné, és azt tényleg igénybe venni is fogja, ha az az alábbi, vagy azoktól lényegesen el nem térő föltételek mellett történhetik és ha az elektromos erő szolgáltatása a mai naptól számított 2 év keretén belül kezdést veszi.

Az elektromos erő szolgáltatásának föltételei.

I. Világítás.

Budapest, Pécs és Eger városának az erő szolgáltatásának köztét szerződés szerinti a házi vezeték és berendezése mindent a fogyasztót terhel, hogy ez azonban aránytalanul olcsóbb mint a gázvilágítás berendezése, már csak azon egy körülményből is folyik, hogy csövek helyett, olcsó, vékony elvezetési drótok és néhány egyszerű áram be- és kiiktató kulcs beszerzéséről van szó, eltekintve természetesen a lámpatartókról és csillárokról, a melyek a fogyasztó tetszése és igényei szerint, rendkívül egyszerű és olcsó lehetnek vagy drága izléses, műbesszel bíró tárgyak. A meglevő gázberendezési tárgyak, mint lámpatartók, csillárok különben kivétel nélkül és csekély összeggel átalakíthatók a villamos világítás céljaira is, illetve ha ugy tetszik a gázlámpák megmaradása mellett, villamos lámpákkal is fölszerelhetők.

A 10 és 16 gyertyaerjű elektromos izzó-lámpák tartói, a melyek például egy-két csavar segítségével a gázlámpák csőveire, karjaira felerősíthetők és külön elzáró kulccsal bírnak, ugy, hogy mindenik lámpa külön-külön megnyitható és elzárható, a kiállítás minősége szerint, ma darabonként 90 kr. — 1 frt 20 krba kerülnek, külön kules nélkül 20 — 25 százalékkal kevesebbe; magok az izzó-lámpák pedig darabonként 50 krba, s egy-egy lámpa égetési ereje 1000—1500 órára terjed. Egy-egy teljesen fölszerelt 10 vagy 16-os gyertyaerjű izzó lámpa tehát 1 frt 40 — 1 frt 70 krba kerül, s ha naponta átlag 3 órárt át ég, legalább egy évig eltart, mire 50 kr. kiadásal újjal helyettesíthető.

Ha azt alig remélhetjük is, hogy a villamos erő szolgáltatása Kolozsvárt, tekintettel a sokkal kisebb mérvű fogyasztásra egyelőre legalább, oly olcsó lehessen mint Budapest, másrészt joggal megvárható, hogy az többé mint Pécs vagy Eger város közönségének nem fog kerülni. Tehát maximumban egy 16 gyertyaerjű izzó lámpa égetése után óránként 4 krba, vagy 10 gyertyaerjű lámpa után pedig (a mely azokat gázlámpákkal versenyezhet) óránként legfeljebb 2 krba. És ezen árakat ugy érthetjük, hogy az elektromos erő szolgáló telep teljesen gőztüzemre lesz berendezve, míg ha a Szamos vízerejét legalább részben igénybe fogná vehetni, az áram előállításának költségei és így az áram ára is kétségesen kivül kisebb leend.

Teljes szakértelemmel és igen precíz, szép előadásban világítja meg ezt a kérdést és Kolozsvár szerencsés helyzetét egy jövődéli olcsó fény és erőforrás megszerzéséhez tekintetben az a cikk, a mely „egy gépész-mérnök” tollából egyik helybeli lapban megjelent.

E cikk írója a partiális villamos világítás létesítése kérdésében, számításait a Kis-Szamos vízerejének felhasználására fekteti, s az elektromos energiának a budapesti egy-ség-arából indul ki, — a melyeknek eléréséhez ilyen tüzem esetén alig is férhet kétség — s egy példában megvilágítja az elektromos és a gázvilágítás gazdasági kérdését. Fölvesz egy helyiséget, melyben 30 drb. 16 gyertyaerjű (50 Wattot fogyasztó) izzó-lámpa egy téli hónap 30 napján át, naponként 4 óráig ég, és összehasonlítja az ezen lámpák elektromos táplálása által okozott költséget azzal, melyet ugyanazon idő alatt, az elektromos lámpákkal egyenlő intenzitású gázlámpák égetése okozna. Az eredmény a következő:

Elektromos világítás: 30 izzó lámpa ha naponta 4 órát ég 30 napon át kerül 90 forintba.

Gázvilágítás: 30 gázlámpa ugyanazon idő alatt kerül 123 frt 12 krba,

ségi, kényelmi s minden egyéb előnytől, egy hó alatt

123.12—90.00 = 33.12 forinttal kevesse kerülne mint a közönséges gázlámpákkal való, ugyannakora fényerejű megvilágítás. Amde még azon esetben is, ha a gőztüzem által okozott nagyobb áramellátási költség folytán a 16 gyertyaerjű izzó-lámpa árát órai 2-5 kr. helyett az egri 3 krros maximális árban vesszük föl, a fönn-bbi példa esetében az elektromos világítás 15 frt 12 krral számított olcsóbbnak a gázvilágításnál.

Az id zett példában izzó-lámpák közönséges gázlámpákkal hasonlítottak egybe. Más az eredmény, ha a közönséges gázlámpák helyett a javított Auer-féle gázlámpákkal tesszük meg az összehasonlítást.

Az Auer-féle gázlámpák kényes voltáról különben tanuságot tesz az a nyilatkozat is, melyet a gáz- és víztechnikusok németországi egyesületének 1892. június 28—30-án Kielben tartott évi összejövetelén, egy kiváló szakférfi, ezen lámpák beható tanulmányozása alapján tett, hogy t. i. „az Auer-féle” fény, a gáznyomás ingadozásával szemben nagyon érzékeny, azaz, hogy ilyen ingadozások a fényerőnek és a lámpa tartósságának jelentékeny csökkenését okozzák, hogy továbbá az izzó-hálók nagyfokú törékenysége miatt meglehetősen szűkebb tűrése lehet számítani, a mi különösen a lámpacylinderek fölvetésekor is beáll. Fölhívtá azután arra is a figyelmet, hogy azon esetben ha a gáz-csap megnyitása és a lámpa meggyújtása nem történik meg szakszerűen, azaz a megnyitás és a meggyújtás nem következik egymásra a kellő időszakban, explosió állhat be, mely az izzó-hálót sőt esetleg a lámpa-üveget is tönkretesz.

Kifogásolta még az izzó-hálókra még mindig aránytalanul magas árát (nálnak tudvalevőleg 1 frt 20 kr.) és azzal fejezte be szavait, hogy a világítási erőnek az Auer-féle lámpában rendkívül fokozott volta, mégis sok esetben ellyensúlyozni fogja ezen lámpák kezelésének „nagybőrbő nehézségeit.” A mi szakavatott kezelést mellett bizon meg is várható, a mint általában kétségtelen az, hogy az Auer-féle találmány a gázvilágítás terén igen nagy horderejű.

De föltéve, hogy a lámpák kezelésével megbízottak megis tanulják a szakszerű gondos eljárást, feltéve, hogy az izzó-hálók ára tetemesen le is eszik, — ingadozások a gáznyomásban a gyakorlatban sohasem lesznek nek kikerülhetők — az elektromos világítás mégis előnyben fog részesülni mindentől ott, a hol az egészségi momentum, továbbá az egyszerű, kényelmes és biztos kezelhetőség kivánalma előtérbe helyeztetik, sőt manap a kisebb fényerejű Volta-féle izzólámpák olcsósága tekintetében is bátran versenyre kelhetnek az Auer-féle gázlámpákkal.

II. Hajtó erő.

Gépek hajtására 1 lóerő után óránként 30 krba tehető a fizetendő díj, miután nemcsak Budapestben, hanem Pécsen is ekkora díjat fizet a közönség a vállalkozónak.

Hogy mennyire kényelmes és milyen olcsó, különösen megszakítással dolgozó kisebb gépek hajtása villamos erővel, s milyen áldást képvisel ez az erőellátás a kis iparra, az alig fogható szavakba. Egy oly tényezőt nyer benne a kis ipar, a mely gyártmányainak versenyképességét, az előállítás körül elérhető tetemes megtakarítások folytán, hatalmasan emelni van hivatva. Egy nagy varró-gép hajtása például, mely körül-belül egytíz-negyed lóerővel (általában annyi mint fél embererő) történhetik, villamos erővel hajtva óránként 2 tizenöt-tíz,—ed krba kerül; tehát napi 10 órán át — föltéve, hogy ezen idő alatt folytonosan munkában van — 21 és fél krba.

Egy rendes nyomda-sajtó hajtásához rendszerint két munkás erejére van szükség, a kik tegyük föl, hogy pl. egy helyi lap kiadásánál naponta 5 órán át, egy hóban 25 napon át lesznek igénybe véve a miért havonta legalább 16—16 frtnyi fizetést kapnak, összesen tehát 32 frtot. Elektromos erő átvitel után e két ember által teljesített munka 10 frt 72 krba kerülhet, mivel két ember munkája kétféle lóerővel egyenlő.

Tényleg azonban miud a nyomda-sajtó, mind a varrógép munkája a fönnbbi összegnél még kevesebbe kell, hogy kerüljön, mivel a gyakorlatban ezek a gépek nincsenek folytonosan igénybe véve, hanem rövid-bőbb-hosszabb időre terjedő megszakításokkal funkcionálnak csak. A munkás ezen megszakítások alatt megpihenhet, de azért a bére csak ugy jár ki, mintha megszakítás nélkül dolgoznék, míg az elektromos erő csak arra az időre kell igénybe venni, a midőn a gép munkájára tényleg szükség van és ezen idő arányában azt fizetni, ellenben a munkának percekre vagy hosszabb időre terjedő megszakítása alkalmával a legegyszerűbben és rögtönösen meg lehet szüntetni, az áram fogyasztást s ezzel megtakarítani a megszakítás időtartamának megfelelő kiadást.

Kérdések.

A villamos bizottság a következő kérdéseket intézi a közönséghez?

1. Hány drb. 16 gyertyaerjű elektromos izzó-lámpa 150 száltsága?

2. Egy évben körülbelül összesen hány órán át fogja e lámpákat használni?

3. Hány darab 10 gyertyaerjű elektromos izzólámpát vesz kiadásba?

4. Egy évben összesen átlagban véve hány órán át fogja e lámpákat használni?

5. Van-e szükség Volta-féle izzólámpákra is (nagyobb helyiségek, üzletek, üzleti károk, műhelyek, kertek, udvarok stb. olcsó megvilágítására). Ha igen 50—100—300—600 gyertyaerjű izzólámpát kíván-e, s mindegyik hány darabot?

6. Hány órán át fognak ezek a lámpák egy év alatt összesen használatban lenni?

7. Van-e szüksége elektromos hajtórőre és körülbelül mekkorára; hány ló vagy embererőre?

8. Naponta (24 óra alatt) átlagban véve hány óráig vannak — vagy lesznek — működésben hajtó gépei, illetve munkái?

A T. Ház.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, febr. 27.

Az egyházpolitikai vita napoként vesztetni kezd érdekességéből. Ma dr. Tótor József volt az első szónok, de számszerint 25 azaz huszonöt képviselő előtt kezdett beszédét a kanonok ur. Dr. Tótor minden szenvedélyességtől menten, higgadtan beszélt, a mivel biztosította magának a ház rokon-szenvét.

Tótor kanonok természetesen egész katolikus szellemben beszélt. A reform ellenzői nagy derűvel fogadták, midőn annak bizonyítására, hogy a házasságkötés mindentit a mindenkori vallásos szertartásokkal járt, Beksics Gusztávnak egy a polgári házasság mellett írt röpiratából idézett. Érdekesebben fejtegette Tótor beszéd további folyamán az egyházi és polgári házasság közti nagy eltéréseket és hogy államnak nincs joga a házasságkötést saját kezébe venni.

Dr. Tótor után Darányi küldte a kormány csatába, a ki Apponyi Albert gr. argumentumával kezdett birkozni. Majd Szapáry beszédére térvén kijelenti, hogy Szapáry Gyula gr. a komáromi összejövetelt mondotta az egyházpolitika kiinduló pontjának. Tagadja ezt, valamint azt is, hogy ezen összejövetel a katolikusok ellen irányult.

Pap Gábornak ezen összejövetelen használt legerősebb kifejezése az volt, hogy sajátálta, miszerint a hercegprímás nemcsak, hogy a kath. mozgalmat el nem nyomta, sőt ennek élére állott s így nagyobb súlyt adott neki.

Sem Pap, sem Tisza Kálmán nem támadták meg ezen az összejövetelen a katolikusokat, a kath. püspökök pásztorlevelei ellenben hemzsegek a támadásoktól.

Darányi e kijelentését a kormánypart zajos tetszéssel fogadta.

Bánónak megjegyzi, hogy e házban sem protestáns, sem katolikus képviselők nincsenek, ha nem csupán csak magyar képviselők. Felolvassa több ev. és ref. zsinat határozatait, melyek szerint ezek a házasságkérdésben, melyet az állam jogkörébe való-nak tartanak, nem kívánnak nyilatkozni.

Igazán van Apponyinak, midőn azt mondta, hogy a polgári házasság ellen Németszágban az orthodox protestánsok is küzdöttek. De ő az orthodoxokat, bármilyen felekezetben is látja, helyteleníti. Magyarországon az adott a protestánsoknak pozíciót, hogy szerették a hazát és a szabadságot.

Apponyi 1892. nov. 25-ki beszédében, ha nem is határozottan követelte a kötelező polgári házasságot (Zaj és nyugtalanság a baloldalon) de ezelszertnek mondotta s épen ezért nem éri a gróf mai álláspontját. Felolvass egy részt Apponyi beszédéből.

Kéri a gróft, mondja meg valahányszor álláspontját megváltoztatja olvassa el Kossuth Lajos levelét.

Erre aztán percekig tartó zaj tört ki és sürdön hangzottak a közbekiáltások:

— Most már Kossuthal hozakodnak elő. Eddig ugyancsak kicsinyelték.

Polonyi tulharsogva a lármát ezt kiáltja:

— Kihonosították és most ráhivatkoznak!

Az öreg Madarász is közbekiált:

— Megtérő bűnösök!

Nagy derűvel idézett elő Darányi akkor, mikor Deák Ferencz eszt paraszt házasságát nevezte és a mikor mélyen szövelezte Apponyi megterjedése felett.

Cluj-Napoca.

lyeskedés pocsolás terét elkerültem nem lehetne, — a személyeskedés pedig nem kényerem s nem is tartozik azon érdeklődéshez, mely egy családdá alkotja a hirlapot olvasó közönségével.

Végül kötelességemnek tartom kinyilatkoztatni, hogy méltóságos Bakó Károly ur, buzai nagybirtokos által, a buzai ev. ref. egyháznak ajándékozott 5 darab takarékpénztári részvény közül 1 darab a buzai ev. ref. egyházhoz és 4 darab az egyházmegyei esperesi hivatalnál van.

M.-Földvart, 1894. febr. 16.

Benedek Lajos,

m.-földvári ev. ref. lelkész, mint a buzai, feketelaki és katonai egyházak adminisztráns papja.

Iparosainknak — Amerikáról.

Kovács János felolvasása.

Kolozsvár febr. 27.

Az iparos mesterek és tanoncok számára e hó 25-re hirdett felolvasást Geng Ákos közbejött akadályok miatt nem tartatván meg, dr. Haller Károly rendező bizottsági elnök felkérésére Kovács János unitárius főiskolai tanár tartott vasárnap délután egy rendkívüli érdekes és tanulságos szabad előadást az észak-amerikai Egyesült-Államokról, s főleg Amerika iparáról. Világos, érthető nyelven, s valódi lelkesedéssel változta Észak-Amerika földrajzát, feltüntetve az előnyöket, a melyek az ipart ott nagyban elősegítik.

Elbeszélte a gyarmatok keletkezését, függetlenségi harczát, az 1861—65-ki polgári háborút.

Jellemezte Franklinit, Washington és Lincoln Ábrahámot, mint a kik a nagy közvélemény bálványos elhaladásának hiú kifejezői. Beszélte a különböző iparágokról, gyárakról és a gyári munkásokról. Saját tapasztalataiból hozott fel egyes példákat állításainak igazolására, hogy az ipar mit művelhet, s az iparos milyen tiszteletben van.

Igy az Aimes család, melynek őse a mult század végén North-kastomban telepedett le, s egy vaslapát gyárnak tette le az alapját, ma 3 testvér folytatja, s mindenik milliósos.

Hogy a közművelődést mennyire elősegítik, mutatja az, hogy a három testvér szervezett városban egy gimnáziumot, városházat, s egy 100 ezer dollár értékű unitárius templomot építtetett.

Hogy a népnevelés mennyire a szívőkön fekszik: igazolják az ingyenes iskolák, ingyenes könyvtárak.

Az iparosok, már az elemi iskolában megtanulják a könyvvitelt.

Általában az Egyesült Államokban az iparos pályá fölényben áll a tisztviselői pályá fölé. Franklin az ideálját, kinek a volt a mottója: „A nemesség a munkaságban áll,” ott megvalósítván.

Az iskolákat a helyi körülményekhez képest állítják, még pedig a községek, városok. Egy 10 ezer lakossal bíró városnak például Northamptonnak 29 iskolája van s az évi kiadása 60—70 frt. Seholy sincs annyi emberbaráti intézet s alapítványokból létesült iskola, mint ottan.

Jellemvonásuk: házasszeret, törvénytisztelet, kötelességteljesítés, áldozatkészség, szorgalom, kitartó munkásság s a munka megbecsülése.

Végül hivatkozott az előadó tanár arra, hogy jóllehet az összehasonlítás bajos, de Magyarország is meg van áldva mindazokkal az anyagi forrásokkal, a melyekkel az Egyesült Államok, s azokat csak fel kell használni. És pedig úgy érhető el, ha a mi ifjaink is, mint az amerikaiak nem csak a hivatalnoki pályára mennek, hanem ki-kisaját hajlamát követve iparos és egyéb pályára is lépnek, s így a munka megosztás elvével fogva, a magyar ifjak is lehetnek iparosok, kereskedők, derék gazdák, s akkor Magyarország is a jólét és vagyonosodás magaslataira fog jutni.

A csaknem 2 óráig tartó előadást a nagyasszony közönség feszült figyelemmel hallgatta s végül sajnos megjellegte.

Kovács Jánosnak, dr. Haller Károly elnök is meleg szavakkal fejezte ki köszönetét az élvezetes és oktató előadásért.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, február 27.

— **Városi közgyűlés.** Kolozsvár városi törvényhatósági bizottsága holnap délután közgyűlést tart. Ez alkalommal fogja Beldi Ákos gróf főispán átadni Szvacsina Géza tanácsosnak a Ferencz József-rend keresztjét.

— **Hidvelvet kerületi kapitányi állást** a holnap városi közgyűlésen töltik be. Ezt az állást helyettesítés utján eddig Gyula M. töltötte be a ki pontosan és lelkiismeretesen teljesítette kötelességét s a ki egészen méltó arra, hogy a városi képviselőtestület bizalma őt válassza meg véglegesen is.

— **E. Kovács Gyula és márczius 15.** A kolozsvári márczius 15-iki ünnepélyeket rendező állandó bizottság, mint minden évben, úgy ez idén is E. Kovács Gyulát kérte fel a márczius 15-iki ünnepélyen a szavallat megartására. A kiváló művész és jeles poéta egy gyönyörű verset irt ez alkalomra, mely bizonyára nagy hatást fog tenni.

— **Anabaptisták keresztelése gözfürdőben.** Kolozsváron az anabaptisták felszámolták templomukat a Kővári telepre, hol néhány méterrel közelebb vannak az éjhez. Az alá merítéssel járó kereszteléshez a vízmedenczét is kiépítik, de majd csak akkor ha megzúrt vízvezetékét vizet fog kapni a Kővári telep. Az anabaptisták egyetemes ilyen kényesek keresztelés dolgában, mint azt az alábbi esetet bizonyítja: Furcsa jelenet ment végbe pár nap előtt a temesvári gözfürdőben. Egy délután ugyanis mikor már senki sem fürdött, beállított oda egy 24 emberből álló csapat, a kik elfoglalták a nagy medenczét. 7 nő és egy férfi levették a ruháikat a vízbe ültek, a többi pedig beament a „gözbe” és ott vallásos énekeket zengett. Ezután papjuk, egy volt szabólegény szintén a vízbe lépettek és a nyolcz hívót egyenkint a víz alá buktatta, mondván: „En megkeresztellek téged az Atyának, Fiának és Szentlélek-Istennek nevében.” A szertartásnak ezzel vége volt, a megkeresztelték újból magukra vették ruháikat és eltávoztak. Az anabaptisták a gözfürdőt saját imaházukba mentek, onnan pedig egy hívő házához, a ki az egész társaságot uszonnakávéval megraktálta.

— **Ki az oka?** Ezt a kérdést kell felvetnünk valahányszor posta csomagokon vagy leveleken vagy táviratokban Kolozsvár városunknak nevét Klausenburg megnevezéssel látjuk megjelölve a német nyelvű czimezésekben. Felvetjük a kérdést és meg is válaszoljuk. Nézetünk szerint ennek a germanizálásnak okai első sorban és egyezserszind a magyar állameszme fejlesztése ellen vétkesek azok, a kik német földről tett árumegrendeléseiket maguknak, habár ők Kolozsvárt laknak mégis Klausenburgba küldteti rendelik; másod sorban, a kik német földről távirati és levélbeli válaszokat maguknak Klausenburgba czimeztetik, harmadik sorban, a kik a nevükre Klausenburgba czimezett küldeményeket Kolozsvárra szállítják és itten kézbesítetik is a helyett, hogy Muszkaországba szállítatnák, minthogy Klausenburg nevű város tulajdonképpen Muszkaországban van.

— **A kolozsvári polgári-dalegyet 1894 mártius hó 3-án (szombaton)** az iparosok főtéri palotájának helyiségeiben, táncszal egybekötött zártkörű dalestélyre a meghívók már szétküldtén a választmány tisztelettel felkéri, mindazokat a kik arra igényt tartanak, de tévedésből a kezükbe nem jutott, hogy ezt iránt az iparos egylethelyiségében (főter 23 szám.) felszólalni sziveskedjenek.

— **A Kárpát-estély programjának egy pontja megváltozott.** Ugyanis Baróthi Jenőné nem Schubertől fog énekelni, hanem Scheitz Vilmos dr. zongora és Szerencsi Ede gordonka kíséretével előadja Bragától az „Angylok dalát”. A jeles olasz zeneszerzőnek ez a munkája rendkívül bájos és poetikus. Az olasz nép dertje és jókedve itt-ott bus akkordokkal tarkítja teljesen kifejezésre jut a szívenzenében. Emeli a hatást, hogy a gordonka kíséret igen előnyösen érvényesül az előadásban. Bizonyára az estély egyik legérdekesebb és legszebb pontja lesz a Baróthi Jenőné éneke, ki-ről különben tudjuk, hogy kedvence volt a budapesti hangverseny közönségnek.

— **Értesítés.** A kolozsvári ev. ref. egyház által alapított és fenntartott alsó-szén-utcai gyermekekért folyó év márczius 2-án, a téli szünet után megnyitják a kisderek befogadására, melyre oly epedve várnak a hosszú tél után a kiesinyek. Valóban kedves üdülési hely is a jó levegőjű tágas udvarával, árnyas kertjével, a városi gyermekek számára, hol testben, lélekben egyaránt gyarapodnak, s hol minden gond, kizárólag a kisderek nevelésére fordítatik. Mindezen kedvező körülményekre felhívjuk az érdekelteket szülőik figyelmét.

— **Halálozása.** Balázs Károly egyetemi questor a mult éjjel meghalt. A széles körben ismert, becsület és szeretett „Balázs bácsi” halála váratlanul történt. — Tegnapelőtt még fenn járt és a nála megszokott vidám kedélyvel adomá-

zott ismerősei körében. — Rendkívül jó kedélyű tréfás ember volt Balázs bácsi és szellemes a domái közvájton forogtak. Mindenütt és minden körben szeretették de különösen az egyetemi ifjuság előtt örövendezett páratlan népszerűségnek. Mint egyetemi questor az erdélyi honoratort osztály is ismerte és szerette, mert hiszen valamennyi indexen ott van a Balázs bácsi számkas aláírása. Halálát guttaütés okozta és minden szenvedés nélkül mult ki: Pihenyen csendesben!

— **Az erdélyi erdélyi uti kalauz** második kiadását most rendező sajtó alá az E. K. E. A munka füzetekben fog megjelenni képekkel illusztrálva. Az első füzet a „kolozsvári kalauz” lesz, melyet Gyalui Farkas fog szerkeszteni. A márcz. elsei Kárpát-estély jövedelméből fogják ki adni az első füzetet és így tehát a felülírtakat igen szép czélra fordíthatja az osztály.

— **Az E. K. E.-be** az új tagok napról-napra mind több többen iratkoznak be. Különben Kolozsvárról majdnem 150 új tag jelentkezett. A tömeges belépést a Kárpát-estély okozza, mely a tagoknak itt is kedvezményt nyújt. Jelentkezéseket elfogad a titkári hivatal egyszerű levelezőlapon tagsági díj 3 frt. A tagok ingyen kapják az „Erdély”-t.

— **Az Eke** kolozsvári választmánya szombaton tartotta közgyűlését dr. Szádeczky Lajos elnöke alatt. A titkári jelentés után ifj. Horovitz Samu pénztáros jelentése szerint az osztálynak 272 frt készpénz vagyona van. A megválasztott tisztviselő és választmányi tagsági helyekre a jelölések megjelölésére Maunberg Sándor báró elnöke alatt Csizsár Gyula és Merza Gyula tagokat küldi ki a közgyűlés, kiknek javaslata megválasztottak: Márki Sándor dr. al-elnöknek, Böhm Mihály ifj. és Fényi Gábor jegyzőnek, Fényi Henrik dr. és Weisel Antal számviszsgálóknak; Dunky Ferencz, Groisz Béla dr., Kardos Kálmán, Bérczy Ernő, Török Imre dr., Gáman Dező, Váci István, Lóte József dr., Pál István, Magyaróssy Gyula, Tanács József, Szócs Sándor, Weisel Ernő, Vöröses Sándor, Simay Gyula dr., Fekete Gyula, Schreiber Róbert, Dicsöfi Béla, Szócs Ákos, Lázár Aurél dr., László Albert, Apáthy István dr., Sebesi Samu, Fekete N. Béla, Kerési György, Nagy Dező, Szabó József, Gaál Elek, Klein Viktor és Sikó Kanut választmányi tagoknak.

— **Purjesz-bankett.** Közbejött akadályok miatt a márczius elsejére tervezett bankett márczius másodikára, péntekre lett halasztva. Egy jegy ára 3 frt; megváltható a bankett estéjén Nagy Gábor első emeleti éttermének bejáratánál.

— **Gyógyszerész estély.** Szépen sikerült táncestélyt rendeztek szombaton este a kolozsvári gyógyszerészek a központi száloda emeleti termében. Az estélyen sok szép fiatal leány és asszony volt jelen, kik Pongrácz Laji kitűnő zenéje mellett animálva, tűzrel a reggeli órákig táncoltak. A mulatság anyagilag is jövedelmezett, a gyógyszerészek segély-egyletének.

— **Meghívó.** A kolozsvári tud. egyetemi körmárczius 1-én (csütörtök) d. u. 6 órakor folytatódás közgyűlést tart. Tárgyszorok: tisztviselői választása, indítványok, interpellációk. Szüster Géza II. alelnök, Kozma Ferencz jegyző.

— **Halálozás.** Andrásofszky Dániel kolozsvári polgárt gyász érte 7 éves kis leánya Andrásofszky Anna meghalt.

— **Tanárjelöltek matinéja.** A kolozsvári „Ferencz József” tud. egyet. középisk. tanárjelöltei segélyegyletük javára f. év márcz. hó 4-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a kereskedelmi akadémia dísztermében matiné rendeznek. Tárgyszorokat a következő: 1. Wandesfistern „Czibulka.” Előadja az egyet. hallgatók zenekara. 2. „Az Ur Itél.” Váradi A.-tól; szavalja: Szász Irén kisasszony. 3. Felolvasást tart dr. Széchy Károlyné öngyászta. 4. „Nocturn, Fieldtől; fuvola és cimbalomra átírta Allaga G.; előadja: Dobai Sándor és Szakács Ödön tan. jel. urak. 5. „Ejszaka” (költ.) Endrődi S.-tól. Felolvasa: E. Kovács Gyula ur. 6. Boriss és Predzslava, Tompa M.-tól. Szavalja: Osváth Elemer tan. jel. 7. „Szép Galathea,” Suppé, Ferenczről előadja az egyetemi hallgatók zenekara.

— **Haynald-adoma.** Midőn Haynald meg erdélyi püspök volt, megtresdett a tövisi róm. kath. plébániái állás. Tövisi jövedelméről plébánia lévén, felette sokan pályáztak rá és nagyban megindult a protekció. A türi katolikus plébánosnak nem volt protekciója, de volt humora és csak ennyit irt pályázati kérelmébe: Exzellenzciád; Mint, hogy már sok éve türi koronázson meg tövisvel! A püspöknek megtetszett a dolog és nevetve irta a kérvényre: „Ámen!” És Türiből Tövisre avasították a plébános.

— **A hol meleg van.** Fiumei levelezőnk írja, hogy ott és Abbáziában gyönyörű meleg idők járnak. Fiumeiak délelőtti tíz órától délután négy óráig könnyű felöltöben menekülnek az árnyékos helyekre; az abbáziái vendégek pedig a délutáni órákban a szabad ég alatt, pálmák és kaktuszok között költik el kávéjukat és játszókat tarokkjukat, miközben a zenekar szintén szabadban adja elő a darabokat. A hajókön kirándulók a földeteket lepik el és seregesebb láthatók a jó szolgálatot tevő napernyők. Hogy milyen ellentétes világ van ott, azt legjobban tudjuk a déli vasút gyorsvonatát oda utazó budapestiek, Itt, mikor megindul a vonat,

meglehető hűvös van, Prágerhofnál már hideg áll be. Laibach környékén pedig erősen befagyának a kocsik alakjai, úgy, hogy a gőzfűtés sem sokat használ. Mikor pedig a vonat a délelőtti órákban Fiuméba robban be? ott napos, szélmentes nyári nap fogadja, kék éggel, csöndes tengerrel és verőfényvel. Különben Fiumében és Abbáziában az események is más színben tűnnek föl. Szombaton este minden fiumei ember tudta és látszan beszélt, hogy Szerbiában Sándor királyt megfosztották a trónjából a helyét a montenegrói fejedelem foglalta el. Ennek következtében azután Ausztria-Magyarország Szerbia megszállását rendelte el, a mire Oroszország mozgósított.

— **Hiram Maxim léghajója.** Hiram Maximnak a hírneves angol mérnöknek a léghajójáról érdekes adatokat közöl a „Magdure Magazin” legutóbbi füzet. A léghajó egy alapjával fölfelé álló piramis alakját mutatja, a melynek vége acélszálból van. Kerekében nyugvó alja 40 láb hosszú s 8 láb széles, fából készült síklap, míg a tetőzet 50 négyzetláb nagyságu roppant vázson pontyváblól van készítve. Az alsó síknak előresében egy kis gözkazán áll, 10 méterrel hátrább 11 lábnyi magas talapzaton két Compond henger s végre az alsó lap mindkét részén, egymástól 12 lábnyi távolságban két nagy hajócsavar van, a melyeken a szélmalomvitorlák vannak megerősítve, az alaprész két részén pedig egy-egy szárnyvitorla van. — A felső vázson 2894 négyzetlábnyi területet foglal el, az alsó rész síklapja pedig 126 négyzetláb nagyságu. A szárnyak kál és vitorlákai együtt a léghajó körülbelül 6000 négyzetláb nagyságu területet foglal el. A szárnyak nagysága egyenkint 175 négyzetlábnyi. Az egész léghajó belül tíres acélszálakból készült. A léghajó sineken áll s hogy a sinekről felemelkedjék, óránként 25 mérföldnyi sebességre van szükség. Ezt egy próba alkalmával állapították meg, a mikor még nem is voltak arra elkészítve, hogy a hajó repüljön fog. Ha a göz- és a felső rétegekben megtámadna a szolgálatot, akkor sem történne baleset, mert három lábnyi esés után, a légnymás ellenállása következtében a felső rész szálló-ernyő készülete rögtön működik s a leszállás könnyen a gyorsaság minpen fokozása nélkül megy végbe.

— **Ausztrália 1894-iki buza-termése.** Adelsidből telegrafálják, hogy Közép-Ausztráliában a buza-termést hivatalosan 5.058.000 hektoliterre becsülik.

— **Franciaia irónok.** Franciaországban ez idő szerint 2133 irónok működik, kik közül 1211-en regényírással és ifjúsági iratok szerkesztésével foglalkoznak; 922-en pedig a népnevelés terén fejtenek ki s nem a működtet. Ezeknek kívül van 280 községben működő, kik nagyrészt kiváló népszerűségnek örvénnek.

— **Tünetnyes orgona.** A schaujatek templomban legközelebb olyan új orgonát szenteltek fel, a melyet egy szerzetes készített. Az orgona sípjai nem ércből, de bambuszokból vannak készítve és a hangok hasonlíthatatlanul szebbek, mint más orgonák hangjai. Azt mondják, hogy a bambusz pipokkal ellátott orgona olyan tulvilágias benyomást tesz a hallgatóra, hogy valóságban elbűvölő zenének tűnik fel. A mellett egyházzal való összeköttetés, mint az érc pipokkal ellátott orgonának.

— **Kiadó a vashid mellett, Kolozsvárt a vásártól** mellett egy több mint 20 holdból álló telek gazdasági épületekkel, 8 kicsi lakóházzal több évre hasznosítható. Különösen alkalmas gyártelep vagy gazdasági célokra. Értekezhetni az „Ellenzék” szerkesztőségében.

LEGUJABB.

(Az Ellenzék eredeti táviratai.)

Országgyűlés.

Budapest, febr. 27.

A képviselőház mai ülésén folytatotta a polgári házasságról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Először is Darányi Ignác szolt fel rektifikálva a tegnapi Deák Ferenczről mondotakat.

Komjáthy Béla volt a következő szónok, ki kiütöztetett mellet vallotta magát a javaslat rendületlen hívének. Töltezőn mindenki tiszta bort a poharába.

Nem aker olyan politikus lenni, mint az, a ki a páros napokon a kormány mellett van, a páratlanokon pedig — ellene.

Kijelenti, hogy valahányszor a kormány olyan javaslatot terjeszt a parlament elé, melyben elvei diadalát látja, mindig támogatni fogja a kormányt.

Nagy érdeklődés mellett szólt fel ezután Ugron Gábor.

Szerinte mindenkinek joga lehet elvbűsége hivatkozni, csak Komjáthy Bélának nem.

Hissen mindenki tudhatja a lapokból, hogy annak idején, midőn a negyvennyolcas párt kivált az anyapártból s tárgyalta a polgári házasságot, Komjáthy Béla volt egyik legnagyobb ellenzője a törvényjavaslathoz. (Zajos derültség.)

Jobb lenne — ugymond — ha Komjáthy fentartaná a bajtársi szellemet és nem csinálna a pártban visszavonást.

Komjáthy felelete után Pongrácz Károly gr. nyug. tábornok beszélt a javaslat ellen.

Elneveztek őt — ugymond — reactionariusnak, svarszgelbnak, de ezzel szemben ő hivatkozik őseire, kiknek csontjai a csatáreken maradtak.

Károlyi Gábor gr. közbe kiált: — A tied nem maradt ott, mert megfutottál Könygrátnál!

Harsogó kacaj zúdult fel a Házban, Pongrácz Károly pedig idegesen folytatta beszédét.

Ezután Szmalovszky Valér a javaslat mellett, Hodossy pedig ellene beszélt.

A király útja.

Budapest, febr. 27.

A király ma Welsbe utazott és onnan tovább megy Mentonba.

Vilson mandatum ügye.

Budapest, febr. 27.

Párisból jelentik, hogy a francia kamara tegnap Vilsonnak, Grévy volt köztársasági elnök vejének választási ügyével foglalkozott.

Vilson mandatumának igazolásáról volt szó. A képviselői óriási tombolás és szitkok közt kiabálták Vilsonnak, hogy egy olyan multa embert, mint ő, a parlament szegényére nem fognak maguk közt tűrni.

Az „Ellenzék” olvasói is emlékeztetnek még Vilsonnak 1887-ben történt hires rendjel pörére, a mikor azzal volt vádolva, hogy pénzösszegekért rendjeleket eszközölt ki. E vád akkor igaznak bizonyult.

Vilson miatt volt kénytelen Grévy is annak idején visszavonulni.

Azután Vilson több rendbeli választási vesztegetésekért volt elítélve.

A kamara tegnapi ülésén hosszú vita után, sok kifakadás között 465 szóval 2 szavazat ellen megsemmisítették Vilson mandatumát.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, szerda, február 28-án, 1894.

Először:

BAJAZZÓK.

Opera 2 felv.

AZ IDEÁL.

Vígjáték 1 felv.

Felolvas szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Nyilatkozat.

Kötelességemnek ismerem őszinte köszönetet mondani az „Adriai” biztosító társulat erdélyi részének vezérképviselőségének és annak főnöke Székula Ákos vezérfelügyelő urnak ama méltányos és előzékeny eljárásáért, melyet jelentékeny költségek — árukáromnak megállapítása és a károszszegnek pontos kifizetése körül tanusítani szives volt.

Nevezett társulat a tűzárk felvételét nyomban az égés után megkezdte, azt legnagyobb megelégedésemre eszközölte és a szakértők által megállapított 9500; azaz kilencszázötven forint károszszegget kezeimhez készpénzben azonnal ki is fizette, miert is solid alapelveinél fogva és több mint egy fél század év óta közhasznú működéséről amugy is általánosan ismert „Adriai” biztosító társulatot, mindenkinek a legmelegebben ajánlhatom.

Kolozsvárt 1894. febr. 25.

Poszler Gyula s. k.

Előttünk:

Deák Pál s. k.

főkapitány.

Barabás Gyula s. k.

mint tannk.

Hirdetmény.

A nagy hideg hőmérséklet változásával egy vízvezeték, mint a gázvezeték esőveiben okozhat repedést; ennél fogva, ha a gázvezeték cső megreped, a kiszivárgó gáz anyag direkt nem szabadulhat a megfagyott földből fölfel, hanem oldalvást terjed és így, ha közelében épületek vannak, annak türes helyiségeiben keres utat magának.

Ilyen módon következhetik be az eset, hogy gáz szag érezhető ott is, hová az nix es bevezetve.

A fentiek előre bocsátása után tisztelettel kérjük és ajánljuk, hogy ott, a hol gáz szag lenne érezhető rögtön jelentésként be a gázgyár igazgatóságánál.

Az illető helyet addig is szellőztetni kell és azokba tüzel vagy gyertyával ne lépjenek be.

Ha a gáz lángja kellően nem világítana, tisztelettel kérjük erről is minket azonnal értesíteni.

A kolozsvári légszuszoggyár igazgatóság

Van der Velden Ed.

(2-*)

H i r a d e s e k.

Felhívás bérleti pályázatra.

Kolozsvárott, Nagy-utca 53. szám alatt fekvő, a m. kir. államvasutak tulajdonát képező telek egy vagy több (3-5) évre bérbe adatik félévi felmondással, oly formán, hogy a felmondás úgy bérbe, mint bérbeadó részéről évenként mindig csak június hó 30-án déli 12 óráig eszközölhető.

Bérelni kívánók felhívtnak, hogy írásbeli, kellően bélyegzett ajánlataikat **folyó évi március hó 3-án déli 12 óráig** a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél (Emke palota II. emelet, házgodnokság) adják be. Később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Kolozsvárott, 1894. évi február hó 23-án.

(Utánnymás nem díjazatik.)

211. [3-8]

Az Üzletvezetőség.

Egy jó családból való középkorú nő,

ki a háztartás minden ágában teljesen jártas, ohajtana egy intelligens úri háznál mint

házi kisasszony,

esetleg

társalkodónő

alkalmazást szerény feltételek mellett.

Czím a kiadóhivatalban.

180. (1-2)

Kétvizi, a Berek-utczában

egy 4 hold 300 □ öl kitejedésű

kert

örök áron eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal: Főtér 13.

szem. szitt.

202. [2-4]

ELADÁS.

MAROS-LUDASON eladó

egy nagy belső telek,

mely két utca által határoltatik és a melyen 4 lakóház (egy közülük új), 2 magtár (egy új) és 3 istálló van.

Tudakozódhatni: Dr. Szentkirályi Gyula ügyvédnél, Kolozsvárott, külmagyar-utca 5. sz. a.

228. (1-3)

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy **foiyó év február 1-sején** üzletemben **kiütött tűzvész**ből megmentett kevéssé megsérült árukat következő meglepő olcsó árakban bocsátom a n. é. közönség rendelkezésére, ugymint:

Barackok	ezelőtt 30 kr, most 15 kr,	Kartok	ezelőtt 40 kr, most 20 kr,
Finomabb	40 " " 20 "	Chifonok	30 " " 20 "
Legfinomabb	50 " " 40 "	"	35 " " 25 "
Ruhaszövetek	50 " " 25 "	"	40 " " 30 "
"	60 " " 30 "	Csipe függönyök	25 " " 18 "
"	80 " " 40 "	"	40 " " 20 "
Kartok	1 fti " 50 "	"	80 " " 40 "
"	80 kr, " 16 "	és több ilyen cikkek ebben az arányban	

Tisztelettel felhívom a n. é. közönség figyelmét ezen ritkán előforduló kedvező bevásárlási alkalomra.

A n. é. közönség becses látogatását kérve, tisztelettel

POSZLER GYULA,

Belhid-utca 3. szám.

Üzletfelhagyás miatt

hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS!

Belhid-utca Sigmund-féle ház

DITRICHSTEIN GYULA-féle

férfi-, nő-ruha, kalap-, szőcs-áru és szövet-üzlet az üzlet teljes felhagyása miatt **30%-al** a beszerzési áron alól

teljesen kiárusítatik.

VÉGELADÁS!

141. (6-10)

„Kaufe beim Schmied und nicht beim Schmied!” mondja a német példabeszéd.

Joggal mondhatom én is ezt az üzletemről, mert csak egy ilyen nagy üzlet képes óriási mennyiségű árucikkeket készpénzen a más előnyök mellett megvenni, a mely előnyökben a vevő okvetlen részesül.

Magánvevőkhoz, gyönyörű minták ingyen és bérmentve. Gazdag mintakönyvek, a melyen még soha sem volt, szabóknak bérmentetlen.

Öltözetekre való kelmék

Peruvien és Dooking a magas olcsó számára, szabályos kelmék a cs. és kir. hivatalok, veterán, tüzelő, tornász, cseled egyenruhákra, teke és játékszítalokra való posztó, loden vismentes kelmék vadászakabátokra, mosó kelmék, utazó plaidek 4-14 ftiig stb. A ki jutányos, becsületes, tartós, tiszta gyapjú posztóárut, nem pedig a mindenfelől kínálgatott s a szabó fáradságára s költségére nem érdemes olcsó rongyokat akar vásárolni, az forduljon

STIKAROFKY JÁNOSHOZ

BRÜNNEN, (Ausztria Manchesterre.)

Állandó posztó-raktár fél millió értéken felül.

Utájküldés csak utánvétellel. — Levelezés magyar, német, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

126. (4-24)

HIRDETMÉNY.

Tisztelettel van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvár városában a

„Boér Sándor” czég alatt,

30 éven át fennállott, s általunk a Hid-utca és Szép-utca sarkán folytatandó

nagy varrógép-raktár üzletet

jelentékeny tőke befektetéssel akként bővítettük ki és rendeztük be, hogy ott a nagyérdemű közönség minden célra szolgáló varrógép szükségletét dus választékban és a legbiztosabb ár mellett beszerezheti.

A kitűnő jószág eredeti Weller és Wilson, legújabb magas karu Singer, Howe, Cylinder-Elastik stb. gépeken kívül még kibővített raktárunkat a legújabb találmányú és kitűnőségű által korszak alkotó Phonix, Karika hajó, Vibrating-Schuttie, Minerva, Kayser és Teutonia-féle gépekkel is.

Együttal felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét a város területén egyedül fennálló **gép-javító műhelyünkre**, hol minden javítási munka pontosan és lelkiismeretesen a legjutányosabb árban elvégeztetik.

Főtőrekvésünk leendő vevőink részére mindig oly árut adni, mi jóság, tartósság és használhatósága által mindenkor önmagát dícsérje; s bármely találmány is a verseny-üzletek küzdelme tüzetünkkel szemben, még anyagi áldozat árán sem fogunk vissza retetni, hogy néhai elődünk három évtizedet meghaladott e téren működése alatt üzletünk tekintélyére kivított elismerést jövőre is diadalra juttassuk.

Szabadon azon reményt táplálhatunk, hogy a bizalmat, melyben elődünket részesítették, számunkra is fenntartani szivesek lesznek s becses rendeléseikkel minél számasabban megtisztelnak. Kibővített és újonnan berendezett raktárunk megtekintésére nem vevőket is szivesen látunk és maradjunk

teljes tisztelettel:

208. (2-8)

BOÉR SÁNDOR örökösök.

A FORRÁS VIZEK KIRÁLYA

A

BORSZÉKI SAVANYUVIZ.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására juttatni, hogy **Kolozsvár és vidéke** részére a „Borszéki vizek” kizárólagos főraktárát

HIRSCHFELD SÁNDOR

fűszer- és csomage kereskedőnek adtuk át.

A „Borszéki víz” valódi tiszta minőségben a fő- és Kossuth-forrásokból állandóan van főraktárunkban liter és fél literes palackokban, kitűnően dugaszolva, zinn-kupakkal és csimkével ellátva. Kolozsvár n. é. közönségének kedvességét nyújtva, az árat a legjutányosabban állapítottuk meg.

A Borszéki borvizek árai szabadon:

1 liter Borszéki víz cserével 10 kr., üveggel 16 kr. — 10 üveg vételnél egy krral olcsóbban.
Fél liter Borszéki víz cserével 7 kr., üveggel 11 kr. — 10 üveg vételnél fél krral olcsóbban.

Kérjük a n. é. közönség nagybecsű bizalmát és pártfogását kiváló tisztelettel

112. (7-30)

Lázár és Verzár,

a Borszéki források bérleti.

A czég teljes felosztása miatt

Rendes Szidor és Testvére

hatóságilag engedélyezett

nagy végeladásában

a czég teljes felosztása miatt

tavaszi kelmék 35 azaz harminczöt százalék engedménnyel.

Tavaszi és téli felsők, diszek, napernyők

50 azaz ötven százalék engedménnyel.

Ez által még soha nem létezett alkalom nyújtatik a tisztelt közönségnek szükségleteit fele áron beszerezni.

Párisi és berlini ujdonságainkat

40 azaz negyven százalék engedménnyel.

184. (5-8)

A czég teljes felosztása miatt.

Nyomatott Magyar Mihály könyvnyomdájában Kolozsvárott, belközép-utca 33. szám.

ÁRJEGYZÉK-KIVONAT:

Bengalin selymek minden színben	ezelőtt 2-10	most 1-40
Surah tiszta selyem minden színben	1-50	1-05
Merveilleux tiszta selyem minden színben	2-20	1-50
Fekete merveilleux tiszta selyem	2-	1-35
Satin de Lion fekete, tiszta gyapjú	2-40	1-65

Fekete mintázott selymek rendkívül lezállított áron.

Szines pelüchök kék, rózsaszín, lila, créma, sárga, fehér színekben	ezelőtt 2-10	most 1-60
Gaceok himzett virággal	2-20	1-25

Sofa és smirna szőnyegok, ágyelők, divántakarók, takaró és utazó pokróczok 30, azaz harmincz százalék engedménnyel.

Tunis függönyök párja	ezelőtt 3-	most 1-60
Tapestrie szőnyegek B minőség	1-60	1-10
Tapestrie szőnyegek A minőség	1-90	1-40
Tapestrie szőnyegek AA minőség	2-20	1-75
Tapestrie utáztat	1-10	—75

KAPHATÓK:

RENDES SZIDOR és TESTVÉRE

hatóságilag engedélyezett nagy végeladásában.